

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2024-2025 І/І семестр
---------------------------------	----------------	---------------------------	---------------------	-----------------------------------	----------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи проведення лялькового театру
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	012 Дошкільна освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов’язкова Кількість кредитів: 3 (90 год.) Лекції: 24 Семінарські/практичні заняття: 12 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 54 Вид контролю: екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Йокоб Андрея Павлівна, асистент кафедри педагогіки та психології E-mail: jakab.andrea@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Основи проведення лялькового театру
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	<i>Анотація</i> Ознайомити з історією виникнення ляльки-петрушки, сценічною майстерністю. Навчити техніці ляльководіння. Розвинути діалогічне мовлення, техніку мовлення засобами інсценізації, творчого потенціалу особистості. Розвинути художній смак, творчу уяву, фантазію. Розвинути позитивні якості особистості, працелюбство, наполегливість у досягненні мети, відповідальність за результат власної діяльності. Сприяти самореалізації дитини в соціумі засобами мистецтва. <i>Мета дисципліни</i> Висока професійна і творча підготовка студентів створити умови для більш якісної роботи у дошкільному навчальному

	зкладах самодіяльних театрів ляльок, формування творчої особистості, що зможе реалізувати себе у різноманітних напрямках професійної діяльності в майбутньому. Навчати техніці та прийомам ляльководіння та самостійного виготовлення ляльок і декорацій; познайомити дітей з казками, з народними звичаями та обрядами, прищепити любов до усної народної творчості; розвивати художні та театральні здібності дошкілять; виховувати естетичн почуття, любов до духовних надбань народу. Компетентності Інтегральна компетентність: здатність компетентно розв'язувати різноаспектні комплексні задачі і проблеми психолого-педагогічного характеру в галузі початкової освіти, керуючись принципами толерантної комунікації, культурної і міжкультурної взаємодії, творчої, креативної й інноваційної професійної діяльності у виробничих ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності: КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності. КЗ-10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Фахові компетентності: КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність,
--	--

	креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими. КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів). КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі. КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку. КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням. КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності. КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності. КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості. КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей. КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу. КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
--	---

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами

ПР-4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-9. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти

ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-11. Бути знайомим з ознаками боулінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

	ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю. ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності. ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей. ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками. ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку. ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини. ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку. ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку. ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку. ПР-22. Знати основні запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосувати їх в професійній діяльності. Основні теми дисципліни: Тема 1. Ляльковий театр як складова частина драматичного жанру. Історія лялькового мистецтва. Тема 2. Лялька і ляльковод. Тема 3. Лялькова естетика. Тема 4. Принципи та методи виготовлення ляльок Тема 5. Педагогічна лялькова вистава. Їх методологія. Тема 6. Особливості дошкільного лялькарства: можливості застосування
--	---

	Тема 7. Рух - ляльковий рух. Специфічна проблематика лялькового театру. Тема 8. Вірші, пісні на ляльковій сцені																																
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Оцінка якості засвоєння навчальної дисципліни включає поточний контроль успішності, складання семестрового заліку. Для поточного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу передбачається виконання практичних робіт та самостійної роботи перелік яких наводиться в робочій навчальній програмі. Для організації індивідуальної роботи студентів передбачається виконання індивідуальних завдань, створення презентацій. Шкала оцінювання: національна та ECTS <table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90–100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82–89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>75–81</td><td>C</td></tr><tr><td>64–74</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>60–63</td><td>E</td></tr><tr><td>35–59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0–34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr><tr><td>0–34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table> Практична робота – 40 балів. Самостійна робота – 30 балів. Контрольна робота – 30 балів. Загалом – 100 балів.	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90–100	A	відмінно	зараховано	82–89	B	добре	75–81	C	64–74	D	задовільно	60–63	E	35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																													
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																														
90–100	A	відмінно	зараховано																														
82–89	B	добре																															
75–81	C																																
64–74	D	задовільно																															
60–63	E																																
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																														
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																														
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																														
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<i>Політика щодо академічної доброчесності.</i> Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено.																																

	Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача. Методичне забезпечення • підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання; • плани-конспекти лекцій, практичних занять; • індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів; • мультимедійні презентації до навчальних занять; • навчальні відеофільми, відеофрагменти уроків, виховних заходів у закладах освіти.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	<i>Нормативно-правова база (Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України)</i> Основна література: 1. Сорокіна Н. Ф. Граємо в ляльковий театр / Н.Ф. Сорокіна // Дошкільне виховання. 2002. – № 6. С. 61–63. 2. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / авт. упоряд. А.П. Бурова. – Вид. 2-ге, зі змін. та доп. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 296 с. 3. Тимофєєва О.О. Лялькова вистава – чудова забава / О.О. Тимофєєва. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 27 с. 4. Фесенко С. Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок. Львів: Свічадо, 2009. 64 с. 5. Тимофєєва О. О. Театр ляльок. ТОВ Видавництво «Ранок», 2017. 96 с. 6. «Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма» / наук. кер. К. Л. Крутій. — Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2011. — 188 с. 7. Артемова Л. В. Театр і гра / Л. В. Артемова. — К., 2002. — 291 с. 8. A bábjátékról. Szöveggyűjtemény az ELTE TÓFK NOK, EOK, NTK hallgatóinak – Szerk. Dienes Erika. Bp. 2002. 9. Baktay Tiborné – Bagi Rózsa: Az óvodai bábjáték. Budapest, Tankönyvkiadó, 1976. 10. Balogh Beatrix: Marionett mindenkinek. (Bábjátékos Oktatás Sorozat), Népművelési Propaganda Iroda, Bp., 1982. 11. Bős Attila: Bábjáték és zene. Bp., 1969. 12. Debreceni Tibor: Szín-Kör-Játék. Bp., Múzsák Közművelődési Kiadó. 1984. 13. Domány Mária: A bábjáték varázsa I. Thurzó Lajos Közművelődési központ. Zenta, 2001. 14. Ember és báb. Bábszínházak, műhelyek, kísérletek. Vál. szerk. Tömöry Márta. Múzsák, 1990. 15. Híves László: A bábjáték I-II. Budapest, 1990. Népművelési Intézet 16. Hoppál Mihály- Jankovics Marcell: Jelképtár. 17. Kaposi László (szerk): Módszertani segédlet Bábjáték és

	Bábkészítés tárgy tanításához. 18. Kazanlár Emil: A bábjáték. Corvina, Bp., 1973 I-II. 19. Kovács Ildikó: Báboskönyv. Kriterion Kiadó, 1974. 20. Kissné Polyák Erzsébet: Gyermekvilág - Bábjáték a gyermekszobában. Szabásminták. Budapesti Művelődési Központ. 1986. 21. Mészáros Vincéné: Óvodai bábjátékok. Tankönyvkiadó, Bp., 1992. 22. Óhidi Lehel: A bábmozgás iskolája I-II (Bábjátékos Kiskönyvtár 1987. Néprajzi tanulmányok) 23. Polcz Alaine: Bábjáték és pszichológia. Bp., 1977. Népművelési Intézet. 24. Tarbay Ede: Gondolat, kép, játék. (bábjátékos oktatás) 25. Tömöry Márta: Itt a bábszínház. Móra Kiadó, Bp., 1985. 26. Székely Andrea: Bábjáték. Suli-Nova, Bp., 2006 27. Juharosné M. Piroška: Pedagógiai bábjáték. A játék sója. Інформаційні ресурси 1. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.), зі змінами 2019 р. Про вищу освіту https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18) 2. Csombok József: Bábjátékos ismeretek. Online dokumentum: http://old.ektf.hu/tanszek/irodalomtudomanyi/babjatek.html
--	---